

prima instanță: Ox. Robu
instanța de apel: L. Popova, M. Moraru, L. Bulgac

dosarul nr. 2ra-1732/14

DECIZIE

23 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Iulia Sîrcu,
Judecătorii Tamara Chișca - Doneva, Valentina Clevadi
Ion Corolevschi, Iurie Bejenaru

examinînd, fără participarea părților, recursul declarat de către Zumbreanu Feodot,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Zumbreanu Feodot împotriva Societății pe Acțiuni „Banca de Economii”, intervenienți accesorii Banca Națională a Moldovei și Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2014, prin care apelul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” a fost admis, casată hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 25 iulie 2013 în parte și emisă în partea casată o nouă hotărîre,

c o n s t a t ă

La 18 septembrie 2012 Zumbreanu Feodot a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Banca de Economii”, intervenienți accesorii Banca Națională a Moldovei și Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 13 iulie 2010 s-a adresat către filiala nr. 01/000 a SA „Banca de Economii” din str. Pușkin, 33, mun. Chișinău, cu cerere privind deschiderea pe numele său a unui cont bancar pentru depozitarea pensiei. În aceeași zi i-a fost deschis contul bancar, dînsului fiindu-i eliberat carnetul de depozit, copia căruia a prezentat-o la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ciocana mun. Chișinău.

La 11 martie 2011 s-a adresat către filiala băncii respective cu cerința de a i se notifica în carnetul de depozit sumele bănești parvenite pe contul său în perioada iulie 2010 – martie 2011, însă a fost informat că contul deschis la 13 iulie 2010 a fost închis, din motivul expirării termenului de 6 luni, pentru care s-a cerut a fi deschis.

Menționează reclamantul că în aceeași zi a solicitat băncii deschiderea unui alt cont bancar pentru depozitarea pensiei pentru un termen nelimitat, care a și fost deschis.

La 04 octombrie 2011 s-a adresat către bancă cu cerința de a ridica de pe contul bancar suma de 20 000 lei, însă i s-a refuzat pe motivul că potrivit condițiilor contractului banii pot fi ridicați doar la expirarea termenului de un an de la momentul deschiderii contului.

Indică reclamantul că în aceeași zi s-a refuzat de serviciile băncii, astfel solicitând închiderea contului de depozitare a pensiei și eliberarea sumei de bani acumulate pe cont. Despre închiderea contului la SA „Banca de Economii” a informat Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ciocana mun. Chișinău.

La 20 ianuarie 2012 adresându-se la Oficiul poștal cu cerința de a i se elibera pensia pentru lunile octombrie 2011 – ianuarie 2012, a primit banii doar pentru luna ianuarie 2012. Din informația primită de la Casa Națională de Asigurări Sociale, pensia pentru lunile octombrie-decembrie 2011 a fost transferată pe contul deschis la filiala nr. 01/000 a SA „Banca de Economii”.

Drept urmare, la 20 ianuarie 2012 s-a adresat către filiala SA „Banca de Economii” cu cerere privind eliberarea copiilor documentelor ce au servit pentru deschiderea și închiderea conturilor de depozit bancar al pensiei și rulajul mijloacelor bănești înscrise în contul său, parvenite de la Casa Națională de Asigurări Sociale cu titlu de pensie, însă cererea menționată a fost lăsată fără răspuns.

Neprimind răspuns la cererea din 20 ianuarie 2012, reclamantul la 06 martie 2012 s-a adresat repetat către filiala băncii cu aceeași solicitare, la care prin adresa nr. 05-1-09/1973 din 13 martie 2012 a primit o parte din documentele solicitate.

Relatează reclamantul că calitatea unor copii de pe documentele remise în adresa sa nu-i permit să stabilească cu certitudine condițiile de bază ale contractului de depozit pentru care au fost deschise conturile pe numele său.

Susține reclamantul că, în rezultatul acțiunilor reprezentanților pîrîtului, și anume prin reținerea pensiei pentru 3 luni (octombrie 2011 – decembrie 2011), prin neacordarea informației solicitate prin adresarea din 20 ianuarie 2012, i s-a cauzat prejudicii materiale și morale.

La fel, menționează reclamantul că a cerut administrației băncii să-i fie remisă suma de bani pentru lunile octombrie 2011 – decembrie 2011 prin mandat poștal la domiciliu sau să fie returnată la Casa Națională de Asigurări Sociale, inclusiv dobînda de întîrziere cu indexare și compensarea prejudiciului moral în mărime de 200 000 lei.

Prin adresa nr. 05-1-09/5459 din 01 august 2012 a fost informat despre faptul că pe numele său a fost deschis contul bancar în așteptarea clientului nr. 9999 157, la care este acumulată suma pensiei pentru lunile octombrie 2011 – decembrie 2011, iar referitor la achitarea dobînzii de întîrziere și compensarea prejudiciului moral pîrîtul le-a respins ca fiind neîntemeiate.

Concluzionează reclamantul că situația creată confirmă nerespectarea de către pîrît a obligațiunilor sale în calitate de prestator de servicii bancare, încălcînd astfel și drepturile sale de consumator și petiționar.

Solicită reclamantul compensarea de către SA „Banca de Economii” a prejudiciului material în mărimea egală cu diferența dintre suma transferată de Casa Națională de Asigurări Sociale și cea recepționată de bancă, încasarea în beneficiul său de la pîrît a dobînzii de întîrziere, precum și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 51 lei și a prejudiciului moral în mărime de 200 000 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 25 iulie 2013 acțiunea a fost admisă parțial, încasîndu-se de la SA „Banca de Economii” în beneficiul lui Zumbreanu Feodot suma de 4162,20 lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 715 lei cu titlu de dobîndă de întîrziere pentru perioada de 01 octombrie 2011 – 30 iunie 2013, suma de 10 000 lei – prejudiciu moral, suma de 51 lei – cheltuieli de judecată, în rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2014 apelul declarat de către SA „Banca de Economii” a fost admis, casată hotărîrea primei instanțe în partea admiterii pretențiilor privind încasarea dobînzii de întîrziere și repararea prejudiciului moral și emisă în această parte o nouă hotărîre de respingere a pretențiilor, în rest hotărîrea privind încasarea sumei de de 4162,20 lei cu titlu de prejudiciu material și sumei de 51 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, a fost menținută.

La 26 martie 2014, în termenul prevăzut de lege, Zumbreanu Feodot a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

Recurentul în motivarea recursului a indicat că la emiterea deciziei instanța de apel a apreciat arbitrar probele administrate și a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

La 24 aprilie 2014 în adresa SA „Banca de Economii”, Băncii Naționale a Moldovei și Casei Naționale de Asigurări Sociale a fost expediată copia recursului declarat de către Zumbreanu Feodot, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La 13 mai 2014 SA „Banca de Economii” a depus referință la recursul declarat de către Zumbreanu Feodot, în care a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel ca fiind legală și întemeiată.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 04 iunie 2014 recursul lui Zumbreanu Feodot a fost declarat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele recursului și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și emiterea în

partea casată a unei hotărâri noi de admitere în parte a acțiunii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din materialele dosarului rezultă că, la 13 iulie 2010 recurentul-reclamant Zumbreanu Feodot a solicitat filialei nr. 01/000 a SA „Banca de Economii”, din str. Pușkin, 33, mun. Chișinău, prin cerere scrisă deschiderea contului bancar „Econom 2007”, pe un termen de 6 luni, inițial fiind depusă suma de 8 000 lei.

În baza cererii menționate, pe numele recurentului Zumbreanu Feodot a fost deschis contul bancar nr. 498/74/585 de tip „Econom 2007”, pe un termen de 6 luni.

Potrivit extrasului din contul bancar 2374/1/5/498/74/585, deschis pe numele Zumbreanu Feodot, în perioada 13 iulie 2010 – 07 martie 2011 s-au transferat pe contul dat lunar câte 1287,01 lei, la data de 11 martie 2011 acumulându-se suma de 14875,85 lei.

La 11 martie 2011 în baza cererii de deschidere a contului de depozit pentru pensii, pe numele recurentului Zumbreanu Feodot a fost deschis contul nr. 498/34/822 cu suma inițială depusă de 14 875 lei.

Potrivit condițiilor de atragere a mijloacelor persoanelor fizice în subdiviziunile SA „Banca de Economii” la depozitul pentru pensii, termenul de acumulare al mijloacelor alcătuiește nu mai puțin de un an, iar termenul de păstrare al depozitului nu este limitat. La închiderea depozitului în perioada de acumulare mai devreme de un an din ziua deschiderii contului, dobânda se calculează în mărime de 50% din rata stabilită pentru toată perioada de păstrare a depozitului.

Instanța de recurs reține că din cererea de deschidere a contului din 11 martie 2011, semnată de deponentul Zumbreanu Feodot, rezultă denumirea tipului de cont bancar care s-a solicitat a fi deschis, indicat de către ultimul „pensie”, acest fapt atestând cunoașterea de către deponent a procedurii și condițiilor la care este supus titularul contului bancar.

Mai mult ca atât, din fișa perosnală a deponentului Zumbreanu Feodot, semnată la 17 martie 2011 de ultimul (f.d. 23), rezultă că la deschiderea contului bancar acesta era cunoscut cu condițiile depozitului.

În astfel de circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră legală atitudinea instituției bancare – SA „Banca de Economii” de a respinge solicitarea deponentului Zumbreanu Feodot din 04 octombrie 2011 (peste 7 luni de la deschiderea contului bancar, adică mai devreme de un an) privind retragerea unei părți din suma acumulată pe cont – 20 000 lei, fapt ce a dus la închiderea contului bancar de către deponent și extragerea sumei totale de 26 381,50 lei.

Din extrasul de cont a deponentului Zumbreanu Feodot rezultă că după închiderea contului de pensii la 04 octombrie 2011, pe numele recurentului-reclamant de către bancă a fost deschis contul bancar în așteptarea clientului nr. 9999 157, pe care în perioada de 01 octombrie 2011 – 09 decembrie 2011 s-a

acumulat suma de 4162,20 lei – pensia transferată de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Din scrisoarea nr. 105-12 din 20 martie 2012 a Casei Naționale de Asigurări Sociale adresată lui Zumbreanu Feodot, rezultă că ultimul beneficiază de pensie pentru limita de vîrstă și începînd cu 01 aprilie 2010 și pînă la 30 aprilie 2011, conform cererii depuse de Zumbreanu Feodot la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ciocana, pensia a fost transferată pe contul nr. 49874/585, deschis în filiala nr. 01/000 Chișinău a SA „Banca de Economii”, iar în perioada 01 mai 2011 – 31 decembrie 2011 conform cererii, pensia a fost transferată pe contul nr. 498/34/822 deschis în aceeași filială a SA „Banca de Economii”.

S-a stabilit, de asemenea, că la 20 ianuarie 2012 Zumbreanu Feodot a solicitat SA „Banca de Economii” eliberarea copiilor de pe documentele ce au servit temei pentru deschiderea și închiderea conturilor bancare pe numele său în perioada 16 martie 2009 – 01 ianuarie 2012, precum și rulajul mijloacelor bănești înscrise în contul subsemnatului parvenite de la Casa Națională de Asigurări Sociale cu titlu de pensie.

Conform art. 6 lit. d) din Legea nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, orice consumator are dreptul la informații complete, corecte și precise privind produsele, serviciile achiziționate.

Materialele cauzei nu atestă expedierea în adresa recurentului-reclamant vreunui răspuns la cererea adresată la 20 ianuarie 2012, înregistrată la SA „Banca de Economii” în aceeași zi. Însă la cererea repetată adresată de către Zumbreanu Feodot la 06 martie 2012 SA „Banca de Economii” i-a dat răspuns, eliberînd solicitantului și copiile de pe documentele ce au stat la baza deschiderii și închiderii conturilor bancare în perioada 11 martie 2011 – 04 octombrie 2011, și anume copia fișei personale a contului nr. 74 585 econom 2007, copia fișei personale a contului nr. 34 822 pentru pensie, copia cererii de deschidere a contului pentru pensie, copia ordinelor de eliberare a numerarului (nr. 20635049 din 11 martie 2011 și nr. 22532002 din 04 octombrie 2011) la închiderea conturilor bancare, copia ordinului de eliberare a numerarului nr. 20635341 din 11 martie 2011, copia extrasului din contul econom 2007, copia extrasului din contul pentru pensie, copia extrasului din contul în așteptarea clientului cu suma acumulată la momentul actual.

Astfel, instanța de recurs reține la cazul prezentei spețe, că recurentul-reclamant Zumbreanu Feodot a recepționat copiile documentelor solicitate doar la 13 martie 2012, după adresarea repetată a acestuia. Or, contrar normei de drept citate supra intimatul-pîrît SA „Banca de Economii” nu i-a eliberat vreun răspuns la cererea din 20 ianuarie 2012, precum și nici nu i-a expediat copiile solicitate.

În circumstanțele enunțate și în contextul normei de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că neeliberarea de către SA „Banca de Economii” a răspunsului la cererea lui Zumbreanu Feodot din 20 ianuarie 2012 și neexpedierea în adresa acestuia a copiilor documentelor solicitate, constituie o încălcare certă a dreptului consumatorului la accesul la informație.

Materialele pricinii atestă că prin încălcarea dreptului recurentului-consumator de acces la informație i s-au cauzat anumite suferințe psihice, legate de stresul rezultat din actul de injustiție produs din culpa instituției bancare.

Conform art. 6 lit. c) din Legea privind protecția consumatorilor, orice consumator are dreptul la repararea prejudiciului, inclusiv moral, cauzat de produsul, serviciul necorespunzător.

Conform art. 20 al. (4) din aceeași lege, prejudiciul moral cauzat consumatorului de către producător, vânzător, prestator prin încălcarea drepturilor lui prevăzute de prezenta lege, precum și de alte acte normative, se repară în mărimea stabilită de instanța judecătorească.

Conform art. 1423 alin. (1) și (2) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Ținând cont de criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă și nicidecum exagerată a prejudiciului cauzat, fiind menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite și suma acordată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recurentul-reclamant urmează a fi despăgubit moral prin încasarea în beneficiul acestuia a sumei de 1000 de lei.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție subliniază asupra faptului că decizia instanței de apel în partea reparării prejudiciului material în sumă de 4162,20 lei și compensării cheltuielilor de judecată în sumă de 51 lei, nu a fost contestată de părți.

Referitor la pretenția recurentului-reclamant Zumbreanu Feodot cu privire la încasarea dobânzii de întârziere la suma de 4162,20 lei, acumulată pe contul de așteptare a clientului deschis în urma închiderii contului bancar de depozit a pensiei la 04 octombrie 2011, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel legal a respins-o ca fiind neîntemeiată, în cazul speței nefiind situația unei sancțiuni pecuniare a instituției bancare la depozitarea banilor ce au fost transferați de către Casa Națională de Asigurări Sociale cu titlu de pensie. Or, pensia a fost transferată băncii la solicitarea recurentului-reclamant Zumbreanu Feodot, care și era obligat să înștiințeze Casa Națională de Asigurări Sociale despre închiderea contului bancar și sistarea transferului banilor cu titlu de pensie în instituția bancară.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță și de instanța de apel, însă normele de drept material au fost aplicate eronat și nu este necesară verificarea suplimentară de

dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa parțial decizia instanței de apel și de a emite în partea casată o nouă hotărîre, prin care acțiunea a o admite în parte.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Zumbreanu Feodot.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Zumbreanu Feodot împotriva Societății pe Acțiuni „Banca de Economii”, intervenienți accesorii Banca Națională a Moldovei și Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la repararea prejudiciului material și moral, în partea reparării prejudiciului moral și se emite în această parte o nouă hotărîre prin care:

Se încasează de la Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” în beneficiul lui Zumbreanu Feodot suma de 1000 (una mie) lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest decizia Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2014 se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca - Doneva

Valentina Clevadî

Ion Corolevschi

Iurie Bejenaru